

MỞ ĐẦU SINH HỌC

Bài 1

ĐẶC ĐIỂM CỦA CƠ THỂ SỐNG

Hằng ngày chúng ta tiếp xúc với các loại đồ vật, cây cối, con vật khác nhau. Đó là thế giới vật chất quanh ta, chúng bao gồm các *vật không sống* và *vật sống* (hay *sinh vật*).

1. Nhận dạng vật sống và vật không sống

▼ **a)** Quan sát môi trường xung quanh (nhà ở, trường học,...), hãy nêu tên một vài cây, con vật, đồ vật hay vật thể mà em biết. Sau đó chọn ra mỗi loại một ví dụ để trao đổi, thảo luận. Ví dụ :

Cây đậu con

Con gà con

Hòn đá

b) Em hãy cho biết :

- Con gà, cây đậu cần những điều kiện gì để sống ?
- Hòn đá (hay viên gạch, cái bàn,...) có cần những điều kiện giống như con gà, cây đậu để tồn tại không ?
- Con gà, cây đậu có lớn lên sau một thời gian được nuôi, trồng không ? Trong khi đó hòn đá có tăng kích thước không ?

Từ những điều trên, em hãy nêu những điểm khác nhau giữa vật sống và vật không sống.

2. Đặc điểm của cơ thể sống

☐ Những sinh vật như con gà, cây đậu,... là những cơ thể sống, ở chúng có các biểu hiện đặc trưng của hoạt động sống.

▼ Dùng kí hiệu + (có) hoặc - (không có) điền vào các cột trống trong bảng sau cho thích hợp :

STT	Ví dụ	Lớn lên	Sinh sản	Di chuyển	Lấy các chất cần thiết (*)	Loại bỏ các chất thải (*)	Xếp loại	
							Vật sống	Vật không sống
1	Hòn đá							
2	Con gà							
3	Cây đậu							
4								

Tiếp tục bảng trên với một số ví dụ khác (cả vật sống và vật không sống) mà ta gặp hằng ngày.

*Cơ thể sống có những đặc điểm quan trọng sau đây :
 Có sự trao đổi chất với môi trường (lấy các chất cần thiết và loại bỏ các chất thải ra ngoài) thì mới tồn tại được.
 Lớn lên và sinh sản.*

Câu hỏi ?

- Giữa vật sống và vật không sống có những điểm gì khác nhau ?
- Trong các dấu hiệu sau đây, theo em dấu hiệu nào là chung cho mọi cơ thể sống (đánh dấu ✓ vào cho ý trả lời đúng) :
 - Lớn lên
 - Sinh sản
 - Di chuyển
 - Lấy các chất cần thiết
 - Loại bỏ các chất thải

Từ đó cho biết các đặc điểm chung của cơ thể sống là gì ?

- (*) Trước khi điền vào hai cột này, hãy xác định các chất cần thiết và các chất thải ở đây là gì :
- Đối với con gà (hay các con vật nói chung) ?
 - Đối với cây đậu (hay cây cối nói chung) ?